

„Pojem ekologie máme spojený s tím, co je kolem nás. Chceme čistou vodu, čisté lesy, čistá pole... Ekologie však souvisí také s čistotou, která je v nás – s tím, co je uvnitř lidského srdce, v lidské duši, ale také v lidských hlavách. Jestliže toto nebude čisté, tak to, co je kolem nás, také nebude čisté. To vnitřní souvisí s tím vnějším, nikoliv naopak,“ říká teolog, psychiatr a spisovatel Max Kašparů.

„Jestliže my uvnitř sebe máme pohodu, tak vytváříme pohodu navenek. A jestliže máme čisté srdce, pak z toho vychází i čisté vztahy. Čestina má taková dvě slova: stav a vztahy. Ta spolu souvisí. Mám-li pod svou hrudní kostí klid a mír, tak potom klid a mír také produkují navenek. Ale jestliže jsem sám se sebou uvnitř pod hrudní kostí v konfliktu, v napětí, tak potom ty konflikty a napětí také ze mě vycházejí. Vždycky platí, že lidské jednání, které je navenek, odpovídá tomu, jak je ten člověk na tom uvnitř.“
(Max Kašparů)

Jak zařadit tu „ekologičnost“ naší duše, našeho srdce? Často jsme sami se sebou v nějakém rozporu nebo konfliktu...
Na to neexistuje univerzální, jednoznačná odpověď, která by platila pro každého člověka, protože Bůh tvoří originály a každý strom a každý člověk jsou originální. Dva stromy na světě a dva lidé na světě nejsou stejní. Proto pro každého člověka je potřebná jeho individuální cesta k tomu, aby žil sám se sebou v pohodě. V Novém zákoně se hovoří o tom, abychom k tomu druhému přistupovali stejným způsobem, jakým přistupujeme k sobě. To je takové to zlaté pravidlo: Nedělej tomu druhému to, co tobě samotnému by vadilo, to, co ty nemáš rád. Člověk má vždycky začínat od sebe. I s posuzováním, i s odsuzováním toho druhého. A filtr, přes který ten pohled na toho druhého neseme, má být čistý.

Ekologie duše

rozhovor s Maxem Kašparů

Součástí školního vzdělávacího systému je už delší dobu ekologická environmentální výchova. Žáci se učí například o recyklaci odpadu. Jaký předmět byste v souvislosti s ekologií duše a srdce ještě přidal do osnov?
Ona to spolu souvisí, protože stejně tak jako je cosi špinavého kolem nás a my bychom se s tím měli nějak vypořádat – to je ta ekologie vnější – tak by se měl člověk vypořádat s vinou. Vina, to je ten odpad vnitřní. Čili stejně jako plasty, které jsou venku, musíme někam odvézt, nějakým způsobem je zlikvidovat, potřebujeme zlikvidovat i svoji vinu. U řady lidí se jejich srdce stává skutečně žumpou, do které padají jejich provinění, prohřešky, nedokonalosti, kterých se dopouští vůči ostatním. A člověk si to nese v sobě. Máme v sobě jakousi popelnicí.

Jak správně rozřadit nebo vyřadit náš vnitřní odpad? Co děláme s lidskou vinou? Jsou tři možnosti. Přirovnávám to často ke slupce od banánu. Pokud mám v místnosti

slupku od banánu, tak buď ji překročuju a říkám, že tam není. To znamená, že vinu popíj. Ona je, ale já se k ní nehlásím. Druhá možnost je, že tu slupku od banánu kopnu někam pod otoman. Sice mi zmizí z očí, ale nezmizí z té místnosti. Čili já jsem vinu jakoby ukryl, kamsi jsem ji potlačil. A třetí možnost je, že ji vezmu a vyhodím ji do popelnice mezi ten odpad. To znamená: zbavím se jí tím, že ji vyhodím ze sebe ven. A na to jsou dvě cesty. Je to omluva a odpuštění. Z jedné strany by měl člověk svoji vinu uznat, měl by se omluvit, tím to vlastně vyhodí ze sebe ven, a ten druhý by mu měl odpustit, čili měl by zlikvidovat to, co bylo vyhozeno. Ale toto se bohužel dneska nenosí. Lidé se neumí omlouvat a neumí si odpouštět. A v tom já vidím potřebu vnitřní ekologie.

redaktorka Petra a Zita Senková
Redakčně zkráceno
Zpracováno podle pořadu *Jak to vidí*
na Českém rozhlasu 2 – Praha